

ne od bank ali raznih industrijskih, veletrgovskih ali verižniških tvrdki niti vinarja. Ako bi «Kmet. list» javil, koliko dobiha od vlade, dr. Zerjava, oziroma Praprotnika, Puelja iz raznih fondov, mu bomo naznačili, na kak način se vzdržujejo naši listi.

Cenjeni naročniki!

Ko smo lansko leto določali našemu listu naročnino za leto 1922, so bili v primeru z letos še zlati časi. Pred enim letom je stal 1 kg papirja D 2.25, stavec je zaslužil lani na teden še D 227.—, poština je stala od komada 2 pari. Danes pa stane kilogram časopisnega papirja D 8.50, stavcu se plača zdaj na teden D 476, poština stane od komada 5 par. Letos nas stane samo prazen papir za enega naročnika D 14.15 in poština D 2.60, torej moramo plačati pri vsakem naročniku letos še samo za papir in poštino D 16.75. To so gotovi izdatki. K temu še pridejo potem stroški za tisk, stavek, upravištvo, in uredništvo, ki so ogromni. Drugi listi so naročnino že med letom zvišali in sicer nekateri celo štirikrat. Mi tega med letom nismo storili.

Cenjeni čitatelji pa iz navedenih podatkov že sami spoznajo, da smo prisiljeni za leto 1923 zvišati naročnino, četudi to neradi storimo.

Za celo leto 1923 bo znašala naročnina za naš list: za celo leto dinarjev 25.—, za pol leta dinarjev 12.50, za četrt leta dinarjev 6.50.

Cenjene naročnike prosimo, da nam ostanejo zvesti. Obenem pa naj agitirajo povsod za naš list. Lani je število naših naročnikov poskočilo za 6000, tudi letos se mora pomnožiti za isto število. Agitacija za naš list se bo uredila kakor lani in upamo, da nas naši prijatelji ne bodo zapustili. Čim več naročnikov bo imel «Slov. Gospodar» tem boljše bodo izpadle volitve za kmeta, ki se bodo gotovo vršile v letu 1923. Kdor agitira za razširjenje našega lista, ta obenem je agitira za volitve. Zatorej pa z veseljem na težko in požrtvovalno delo za naš list.

Tedenske novice.

Kmetske zveze celjskega okrožja! Koledar Jugoslov. Kmetske zveze za leto 1923 že lahko dobite v tajništvu Slov. ljudske stranke v Celju, hotel Beli vol. Koledar je trdo vezan, ima zelo lično žepno obliko kakor lanski, a je mnogo obsežnejši, ima nad 200 strani. Vsebinska je izredno mnogovrstna in za vsakega kmeta važna: Kako se zračuna kubična mera okroglih debel ali klad. Preračunanje pesti v metrsko mero. Koledar brejosti. Razmerje med živo težo in težo zaklane živali. Koliko dohimo v odstotkih k živi teži. Prva pomoč ponesrečenim ljudem. Krmila in krmiljenje s tabelo, kako so pri nas sestavljena najbolj običajna krmila za živino. Nauki za sadjarje. Mlečni posnemalniki. Živalske kužne bolezni in cepljenje. Prva pomoč pri nezgodah in boleznih domačih živalih. Migljaji čebelarjem-začetnikom. Postavne določbe glede jamstva pri kupčijah z živino. Na koncu je za kmetski zapisnik in račune poseben blagajniški dnevnik in 56 strani praznega papirja. Cena 28 kron izvodu, po pošti 30 K. Naročajte ga skupno potem krajevnih Kmetskih zvez, če mogoče najmanj 10 izvodov, ker vam pride tako ceneje. — Tajništvo Slov. Ljudske stranke v Celju, hotel Beli vol.

Kmetskim zvezam celjskega okrožja! Zadnji okrožnici smo priložili za vsako krajevno Kmetsko zvezo eno nabiralno polo. Več jih nismo mogli poslati, ker so nam pošte. Zato naj odborniki Kmetske Zveze letos zapisujejo člana za leto 1923 na navadne pole. Za prihodnje leto bomo že imeli nove nabiralne pole. Položnice za članarino priložimo prihodnji okrožnici. — Tajništvo Slov. ljudske stranke v Celju, «Beli vol.»

Na socialnem tečaju za fante in može v Celju, ki se vrši v dneh 27., 28. in 29. decembra t. l. — v sredo, četrtek in petek po Božiču pod vodstvom dr. Korošca, bodo predavanja obsegala naslednjo stvarino: I. Kmet v zgodovini. 1. Zgodovina kmetskega gospodarstva v srednji Evropi. 2. Zgodovinske borbe kmetskega stanu. 3. Najnovejša zgodovina kmetskega gospodarstva. 4. Kmet kot delavec, obrtnik in trgovec v moderni dobi. II. Kmet in gospodarstvo. 1. Zadrugištvo. 2. Zavarovanje. 3. Velikost kmetskega gospodarskega obrata. 4. Agrarne reforme. 5. Posel in delavec. 6. Kmetska proizvodnja. 7. Cene kmetijskih pridelkov. 8. Cene živini in mesu. 9. Izvozna in uvozna carina. III. Kmet kot član družbe. 1. Kmet in rodbina. 2. Kmet in občina. 3. Kmet in država. 4. Politika. IV. Kmet in prosveta. 1. Splošna, politična, gospodarska izobrazba kmeta. 2. Kmet in vera. 3. Orel. 4. Zmaga naših idej. — Tajništvo SKSZ v Celju.

Darovi za Dijaško večerjo (8. do 13. nov.). Vrtnjak Marija je poslala v imenu orliškega krožka v Križevcih 250 din. V. Holcman, kaplan v Laškem je poslal 238 din. in sicer: 163 din. so zložili cerkveni ključarji mesto venca na grob umrle g. Marije Krulje; 55 din. je daroval g. kaplan Holcman 20 pa g. Marija Zupan. — Dne 29. oktobra se je nabralo na rojstnem domu kozjanskega g. dekana M. Tomažiča ob priliki blagoslovljenja prenovljenega križa (Zg. Kamensčak pri Ljutomeru) 170 din. Ob priliki blagoslovljenja nove kapele pri g. Sobočanu v Bučkovcih dne 5. novembra 1922 se je nabralo (poslal g. Kuk, kaplan pri Mali Nedelji) 101 din. — 100 din. je daroval g. dekan završki Ant. Podvinski, toliko so tudi nabrali svatje pri gostiji cerkv. ključarja g. Franca Smoleta v Zibiki. — 55 din. so poslali: Orliški krožek Sv. Tomaž pri Ormožu ter župnijski urad Sv. Jurij ob Pesnici. — Rojs Ivan, posojilniški tajnik v Ormožu 50

dinarjev. Čebašek Jakob, župnik pri Sv. Miklavžu nad Laškimi 30 din. — Neimenovan župnik 25 din. — Ivan Serajnik, župnik v Kolljah 20 din. Vsem darovalcem po vrni Bog tisočerkokrat, obenem pa še naj navdahne drugod dobra srca, da se bodo pri raznih slavnostih in primernih priložnostih spomnili naših ubogih lačnih dijakov. Blagajnik Dijaške večerje v Mariboru, Cirilova tiskarna.

Zmaga zavednih mož. Na obnem zboru Kmetijske družbe v Ljubljani dne 8. novembra so se za Slov. Štajer volili trije novi odborniki za osrednji odbor. Naši delegati so držali sijajno disciplino. Dasiravno so samostojneži in purgarski demokrati lovili naše, može na vse mogoče načine, vendar so ostali vsi trdni. Naši kandidati Miha Brenčič iz Spuhlje, Alojz Supanič iz Jarenine in Jakob Jan iz Gorenjske so dobili 92 glasov, a samostojno-demokratski kandidati krčmar Turnšek iz Prekope, lesotrzec Lingelj iz Ruš in milijonar Petovar iz Ivanjkovcev samo 52 glasov. Slava zavednosti naših mož!

Skandalozno postopanje komandanta 47. pešpolka v Kruševacu. Ljubljanska divizijska oblast je na opetovano prošnjo matere vdove Marije Lah v Podovi dovolila njenemu sinu redovu Stefanu Lah okrajšan rok službovanja od 18 na 12 mesecev (Št. 20087-22). Poleg tega je divizijska oblast odločila, da se Lahu prejšnje tri mesečno aktivno službovanje v armadi odšteje od 12 mesečnega skrajšanega roka in da ima torej služiti samo 9 mesecev. Okoli 20. oktobra t. l. je dobil komandant 47. puka akt v Kruševacu (Št. 20442 od 16. oktobra 1922). A on Laha ni maral odpustiti. Pridržuje ga še danes protizakonito in brez vsakega vzroka. Dne 1. novembra je uboga mati telegrafično prosila komandanta, naj ji vendar sina Stefana pusti domov. Plačala je brzojavni odgovor. A komandant še do danes niti odgovoril ni. Stefan Lah je poleg tega še letnik 1898. Dasiravno je vojno ministrstvo dne 11. okt. 1922 št. 15241 izdalo naredbo, da se mora ta letnik po vseh garnizijah odpustiti, ker se vojakom tega letnika v šteje službovanje v avstro-ogrski armadi in pri teh je tudi Stefan Lah. Kljub temu komandant 47 puka dela samovoljno izjeme in se ne zmeni ne za naredbo ministrstva in ne za odloke divizijske oblasti in ne za obvestilo komande mariborskega voj. okruza z dne 21. oktobra 1922, v katerem je potrjeno, da je tako že odslužil vojno službo. To so res balkanske razmere. Omenjamo, da nima Stefan Lah na svojem kmetskem posestvu v Podovi poleg okoli 70 tet stare in vedno bolane matere, nikogar. Posestvo propada, delo se ne opravlja, škoda je ogromna. A kaj je to mar oholemu komandantu v Kruševacu! Narodni poslanec Zebot je v tej zadevi vložil ostro interpelacijo na vojnega ministra in zahteval, da se take razmere, ki jemljejo ugled do vojaških oblasti, odpravijo, krivci pa kaznujejo. Ako je še več takih slučajev, prosimo prizadete, da jih nemudoma s podatki vred naznanijo Jugoslovanskemu klubu v Beograd. Proč s krivicami!

Občina Muretinci v ptujskem okraju je po poslancu Zebotu poslala vladi v Beogradu spomenico radi nujno potrebne regulacije Drave. — Ista občina je vložila tudi protest proti nameravanemu zlaganju občin v velike občine.

Opozarjamo na predavanje SKSZ, ki se vrši, kakor navadno, v petek zvečer ob pol 8. uri v dvorani v Lekarniški ulici. Agitirajte med prijatelji in znanci za čimvečjo udeležbo!

Novice od Sv. Bolfenka v Slov. gor. Dolgo že ni bilo nobenih novic iz našega kraja; nismo pa še umrli ali utonili v globokem slovenjegoriškem blatu. Gospod urednik, hudo in nič kaj prijetno ni, v tem groznem blatu gaziti, tu vam mine vsako veselje za pisanje. Še letos na dan žeganja, na bolfensko nedeljo, smo gazili po vodi in blatu, zraven je padal še gost sneg; takšnega žeganja še stari ljudje ne pomnijo. Zato je tudi bežalo vse od cerkve domu. Samo bišečki fanti so si pri Ketišu malo kazali zobe, pa že drugi dan so se kesali svoje nagle jeze in prosili razžaljane odpuščanja. Radi slabega vremena tudi ni prišel noben sosednih č. gospodov na žeganje. Domači g. župnik so za to lahko šli na stražo na kor med fante in tako je prineslo slabo vreme sv. Bolfenku vsaj to veselje, da je imel v svojem hramu najlepši mir. Res, nobena nesreča brez sreče. — Moram poročati tudi o dveh nesrečah pri živini; pri dveh hišah so morali v silo zaklati lepi kravi, ki jima je obtičala repa v goltancu, ozir. v sapniku, da ju niso mogli več rešiti. Je treba res velike skrbnosti pri živini, ki kar pade na mlado svežo repo in jo slatno žre; mora pač človek biti previden. — Novica je tudi, da je prišlo posestvo znanih Arnušev na Pesjaku zdaj v druge roke. Kar je bilo živeža pri hiši, žita na polju, vina v gorici, še svinjo so si 4 ostali dediči med seboj razdelili, kočo in gorico pa so prodali za lep denar. No, zdaj bi lahko poravnali vso škodo, ki jo je sodišče pripoznalo raznim posestnikom za ukradene kokoši in drugo, pa se ni poravnalo, ker se je mislilo, da ne bo sredstev. — Dne 13. novembra se je poročila dolgoletna cerkvena pevka Antonija Gajser iz pridne Gajserjeve hiše v Bišečkem vrhu z Martinom Vračič, vrlim posestnikom in zvestim krščanskim pristašem v Bišu. Bog jima daj srečne dneve v njunem zakonu! — Naša kmetijska podružnica je letos nabavila velik čistilni stroj za žito, ki je v jeseni romal od hiše do hiše, da so si posestniki čistili seme za setev. Marsikateri je bil prej nasprotnik zadržnega gospodarstva, zdaj pa le izprevidi korist skupnega dela; da bi le še žrtvoval tistih par kron za udnino — pa bi bil celo reden ud z vsemi pravicami in dolžnostmi Toda polagoma se bo zgodilo tudi to. — Za danes bodi dovolj. Zdravi smo vsi, umrl je samo stari Matija Celcar, ki ga zelo pogrešamo; bil je mizar in steklar, ki nam je popravil okna za zimo in še marsikateremu v prejšnjih letih napravil hišico za več-

nost. Zdaj je sam legel v njo. Bog mu daj svoj mir. — Pozdravljeni.

Še enkrat blatne ceste. (Dopis iz Mozirja). Blatnih cest še ne bo v kratkem konec, ker se je v «Novi Dobi» št. 129 zglasil nov poročevalec, ki te ceste slabe razmere potrjuje a stvari pa ne služi, ker je zašel na osebnostna pota. Mar da medvojne razmere pregreva, naj bi raje odkrito povedal, da cela cestna uprava ne služi svojemu namenu in bi že bilo na času, da ti gospodje pri okr. odboru poberejo svoja šila in kopita in prostovoljno odstopijo, da jih ne bo treba k temu prisiliti. Na njegove pametne nasvete pa mu naj povemo, da se okrajne ceste med vojno nikdar niso toliko rabile, kakor pred in po vojni. Dopisnik je pozabil, da sploh nikomur ni konj in ne blaga za prevažati in se je trgovina in industrija še le v zadnjem letu vzdignila, kar je vzrok blatnih cest. Ta dopisnik dosti brblja, pa jako malo misli in se le smeši, če pregreva, da bi vojni ujetniki okrajne ceste popravljali. Vprašamo ga le, kje bi se naj med vojno dobila potrebna hrana za take delavce, ko še za nas ni bilo živih? Da pa tudi dopisniku med vojno v zaledju ni šlo najslabše, nam je znano, ker si je ravno iz vojnega dobička kupil in prezidal lepo hišo. Politična ekspozitura in pa nemški Gradec bi pa bore malo k cestam pripomogla. Dopisnik ni imel namena služiti stvari, marveč si je hotel ugasiti svojo jezo na nam znani osebi, s katero se on pač ne more primerjati, ker on je za mozirski trg še preklicano malo storil. Da se železnica Rečica ob Paki—Kamnik in pa loški most še ne bodeta kmalu gradila, pač ve vsak razsoden človek. Ne računamo pa s toliko nerazsodnostjo občinskih volilcev, da bi take smešne obljube pripomogle do izvolitve dotičnega, proti kateremu je naperjena ost.

Iz Laškega. Tukaj se še zmiraj poje pesem, ki se glasi: Kdor ni na Strnici lačen, v Radomljah sit; na Lahomšekju pijan, v Rečici tepen in v Laškem od gostilničarjev in trgovcev goljufan, ta ni kristjan. Kdor se hoče naučiti goljufati, ta naj pride v Laško, in to se je videlo na Martinov sejm, ker so različni trgovci in tuji kramarji imeli blago za 50 do 80 odstotkov ceneje od laških. Posebno je ljudstvo oblegalo štante z zimskim perilom, katerega so nekateri kar do zadnje srajce razprodali. Ko pa je zazvonilo iz visoke line poldan, se je videlo, da je polovico kramarjev odkrilo glave in molilo. Ko to ljudstvo vidi, se je prepričalo, da delajo glede dobička pred vestjo, se jih je še bolj poprijelo. Tukaj je veliko zanimanje za kmetijsko zadrugo, ki se bo tudi ustanovila. Takrat bo prišel v Laško drugi klerikalni zmaj, vsi ki ga pa pričakujemo, vam kličemo, trgovci: boste še nosili svoje široke, velike, a v kratkem preobilne hlače h krojačem, kakor ste jih že nosili med vojno.

Pogreb odličnega obrtnika v Brežicah ob Savi. V soboto, dne 11. t. m., smo položili k zadnjemu počitku kovaškega mojstra in posestnika Antona Ferenčak, ki je po dolgi, z Jobovo potrpežljivostjo prenašani boleznih v najlepši moški dobi moral zapustiti svoje žalostne domače. Izguba skrbnega očeta je tem hujša, ker smo komaj tri tedne popre, pokopali vzglednega sina Tončka, kakor smo poročali v 43. številki «Slov. Gospodarja» z dne 26. oktobra. Rajni Anton Ferenčak je bil dale naokrog znan kot vesten in izboren kovaški mojster, bil je dober katoličan in dolgoleten zvest naročnik naših listov. Počivaj v miru! Hudo prizadeto obitelj pa naj tolaži večno resnična beseda sv. Pisma, ki pravi, da so božje sodbe nerazumljive in nezasedljiva božja pota in da božje misli niso naše misli.

Dostavek k dopisu iz Brežic «Dve izredno lepi slovesnosti.» Kakor se nam naknadno poroča iz Brežic, sta med tem po dolgem «romanju» po železnici vendarle dospela od tvrde odposlana zvonova. Slovesna blagoslovitev s službo božjo se vrši v nedeljo, dne 19. t. m., ob 11. uri pri podružnici sv. Lenarta.

Velik vlom v Mariboru. V nedeljo ponoči so dosedaj še neznani vlomilci vlomili v Gospodski ulici v Mariboru pri krojaču Kokalju. Popolnoma so izpraznili izložbeno okno in veliko omaro ter odnesli za okoli 100 tisoč kron blaga. Najo so obiskali v isti hiši stanujočega trgovca Zentnerja in mu odnesli vso gotovino, ki se je nahajala v predalih in večjo množino raznega blaga. Treba pibiti, da je imel cel Maribor pod rajno Avstrijo samo 36 policajev v celem, a sedaj vrši nočno oslužbo 80 redarjev. V sled zgoraj omenjenih vlovov je odredil gospod višji policijski svetnik in predstojnik mariborske preštevne policije, da bodo odslej tajni policisti ponoči nadzirali navadne policaje ali res vršijo stražno službo ali ne. Pametna odredba, samo malo pozna — posebno za krojača Kokalja in trgovca Zentnerja.

Hotela je pobegniti orožniku in je skočila iz vlaka. Zena rudarja Zalokarja iz Hrastnika je bila aretirana od orožnika, ki jo je hotel prepeljati v ljubljanske zapore. Med postajama Laze—Zalog pa je aretirana Alojzija skočila iz drvečega vlaka, padla je s tako silo, da je dobila težke notranje poškodbe. Mesto v zapor so jo morali odpeljati v ljubljansko bolnico.

Tatvina zlatnine na delovo. V Zagrebu so doslej neodkriti vlomilci vdrli v stanovanje dr. Gottlieba in odnesli raznih biserov in zlatnine v vrednosti 300.000 K. Zaprli so več osumljenih oseb, a so jih morali zopet izpustiti, radi pomanjkanja dokazov.

Smola s celim kotlom denarja. V Zagrebu so prošli petek opazili, da je v prometu — zlasti na trgu za življenske potrebščine — izredno veliko število bankovcev po 50 par. Policijska poizvedovanja so dognala, da so sumljive bankovce izdajali večinoma delavci iz zagrebske tovarne papirja. Policija je dognala sledeče: V sled odredbe poverjeništvu za izdelavo novčanic je bilo iz zagrebske litografije na Savski cesti prenešenih 4 milijone novčanic po 50 par v tovarno za papir z naročilom, da se te zaradi neke tiskovne napake, iz prometa

izločene novčanice uničijo in se masa porabi za izdelovanje papirja. Komisija je novčanice izročila tovarni in so se novčanice v prisotnosti komisije spravile v veliki kotel, v katerem naj bi se novčanice zmele. Nato je komisija odšla. Delavci, ki so bili tamkaj zaposleni, pa so porabili priliko in si naložili polne žpe in celo košare teh novčanic in jih odnesli domov. Skušali so novčanice spraviti takoj v promet, deolna pa so jih zažgali, ko so slišali, da je v zadevi že uvedena preiskava. Policija je dobila v roke le še nekoliko tisočev novčanic. Uvedena je stroga preiskava.

Krvoločni oče. V Sremski Mitrovici živi bogat kmet, ki je pa pijanec na debelo in ne mine dan, da bi ne bil v popolnem objemu nesrečnega alkohola. V pijanem stanju je bil vedno velika surovina z ženo in otroci. Dne 10. t. m. je zopet prišel pijan domov ter začel pretepavati svojega petnajstletnega sina, ki je ležal bolan v postelji. Tolkel ga je tako dolgo, da je sin izdahnil vsled udarcev. Surovega očeta, ki se piše Lacković, še niso prijeli, ampak je pobegnil po uboju lastnega otroka neznan kam.

Oropali poštne avtomobil. Dne 10. t. m. ob deveti uri zvečer so neznan razbojnik v bližini glavnega žrnogorskega mesta Cetinja, napadli poštne avtomobil. Reparji so ustavili avtomobil, zapovedali šoferju, kondukterju in žandarju, ki je bil stražar avtomobila, naj izstopijo in nato so prebrskali tolovaji celo pošto ter prtljago potnikov. Od poštne pošiljke so vzeli samo denar, ostalo so pa pustili. Dokler so eni razbojniki ropali pošto, so se lotili drugi potnikov. Da pa ne bi izgubili s preiskavo potnikov preveč časa, so zapovedali potnikom, da se morajo sleči, nato pobrali obleko in ostavili z oropano denarno pošto avtomobil. Oropani potniki so se vrnili okoli 10. ure zvečer na Cetinje in javili napad oblastim.

Dragocene tolovaške glave. Na predlog okrožnega načelnika v Raški (Srbija) je povišal notranji minister nagrado na glave razbojnikov Ferica Salkovića in Beki Hajdukovića. Pri Fericu je poskočil od dva na 20 tisoč dinarjev, pri Beki pa od enega na 15 tisoč dinarjev. To nagrado dobi tisti, ki bi razbojnika prijel, ali ga ubil na ta ali oni način.

Zalostna smrt našega letalca. Dne 9. t. m. se je ponesrečil v Boki Kotorski znani naš letalec, poručnik vojne mornarice Glanko Prebada, doma iz Splita. Pokojni Prebada je dne 9. t. m. letel z letalom, v katerem je bil on in njegov pilot Matevž, preko Boke Kotorske. Iz doslej neznanega vzroka pa je odreklo letalo in padlo iz znatne višine v morje. Padec je bil tako silen, da sta ostala pri priči mrtva poručnik in njegov pilot. Telo ponesrečenega poručnika so prepeljali na ladji v Split, kjer so ga pokopali na svečan način.

Smrt na tramvajskih tračnicah. Jakob Vidaković, star 50 let, se je vračal dne 10. t. m. popolnoma pijan iz neke kavarne v Subotici proti domu ter legel enostavno preko tramvajskih tračnic. Prvi jutranji tramvajski voz v mraku in megli ni opazil spečega Vidakovića, ga povozil, mu odrezal obe nogi in nesrečni pijanec je izdahnil med strašnimi mukami.

Ena največjih nesreč se je zgodila te dni na obalah republike Chile v Južni Ameriki. Strašen potres je porušil nekaj mest, vse zveze z inozemstvom po suhem in na morju so pretrgane. Število smrtnih človeških žrtev znaša sedaj 700. Ker pa še niso vseh porušenih mest natančno preiskali, računajo, da bo znašalo celotno število mrtvecev 1000. Škoda, katero je napravil ta grozni potres je ogromna in jih cenijo na 50 milijonov zlatih peset (portugalski denar). Najhujše je razsajal potres ob morski obali.

Pri Sv. Križu pri Ljutomeru bodo vprizorili v nedeljo dne 19. t. m. zelo lepo igro. Vabijo se vsi ljubitelji mladine in lepih igrokazov k polnoštevni udeležbi.

Pridna učenka se takoj sprejme v papirno trgovino v Mariboru. Pismene prijave s pričevali sprejema do 21. t. m. uredništvo «Straže».

Desetletna solarica Micika Zupanec je v Spitaliču zapustila službo pastirice in odšla neznan kam. Kdor zna za njo, blagovoli naznaniti županstvu v Zreče pri Konjicah.

V Skofjvsi so občinski odborniki namesto venca na grob umrlemu občinskemu svetovalcu g. Francu Klincu darovali za nove zvonove v Vojniku 100 4 K.

Gospodarstvo.

Gospod Pucelj, povej, če imaš korajže kejl! Vinogradnik nam piše: Strašno je hvalil «Kmetijski list» «velik uspeh» ministra Pucelja glede sklenjene pogodbe med Česko in Jugoslavijo v zadevi prodaje našega vina na Češko. Pri Sv. Marjeti sta Mermolja in Dobnik se napanjala, kakor se napanja žaba ob mlaki in sta hvalisala Pucelja, češ: «Sedaj ste vinogradniki lahko brez skrbi s svojim vinom. Na stotine čehov bo prišlo ga kupovat.» Iz vsega tega pa ni nič. Čehi kupujejo vino na Madžarskem, v Italiji in v Franciji, a k nam ni ne enega. Celi Puceljev in Mermoljev vinski alarm je bil — prazen nič. Vinogradniki vprašamo tebe, Pucelj: Povej nam, kedaj pridejo češki vinokupci? Zakaj jih ni? Čemu si nas naplahtal? Pa saj ti itak nismo nič verjeli. Ti se znaš samo širokoustit in slepit nerazsodne ljudi! Nas pa ne boš farbal več ti in ne tvoja vlačugarska «Samostojna».

Cena vina v južnih krajih. Za hrvatska kmetijska vina se malodane ne zmeni nikdo. Cene tem hrvatskim vinom so po 7—8 K 1 l od postaje. V Zagreb vozijo kmetje vina gostilničarjem na dom po 9 do 10 kron. V Vrhu in Bijeli Crkvi so vse zaloge polne starih ter novih vin. Starino ponujajo po teh krajih po 8 do 10 K, nova vina pa po 3 do 4 K. Treba pa omeniti, da ta

hrvatsko-slavonska in banatska vina niso niti senca od naših spodnještajerskih vin.

Kam smo prišli? Leta 1914 sem bil v jeseni v Gradcu. Kupil sem si pol litra pečenih kostanjev. Plačal sem 5 krajcarjev. Te dni sem bil zopet v Gradcu, a sem moral plačati za pol litra kostanjev 5000 kron. Skoro neverjetno, a resnično. Tisočak je sedaj v Avstriji toliko kot pri nas tri kroni! Prešerneže je zadela huda kazen.

Tedenski pregled žitnega trga. Ker se je naša valuta ustalila na borzi v Zürichu so se začeli konsumenti zanimati za žitni trg in kupovati blago. Dovož žita na žitni trg se je poslabšal radi slabih potov, povpraševanje po žitu je postalo zelo močno in žitne cene so zopet poskočile. Še začetkom tedna so trgovali s pšenico po 1360—1380 K, a sedaj jo že plačujejo po 1450 do 1480 K, moka nularica je že bila po 2000—2050 K, a danes že po 2200—2250 K, stara koruza po 1130—1550 K a danes 1220—1240 K. Povpraševanje po naših žitih je podražilo žitno robo samo tekoma enega tedna za 1 kro- no pri kg, a kako se še le bodo cene dvignile, ako bo povpraševanje potom domačega konzuma naraslo, kar je gotovo dejstvo. Resnica je, da je dovoljen v našo državo uvoz inozemskih žit čisto brez carine, a kaj pomaga, ker se pa ta kupčija z inozemskim žitom malodane ne da izrabiti. Inozemska žitna roba se mora plačati samo potom deviz iz Pariza ali Trsta, a dobava teh deviz je naravnost skoro onemogočena. Radi težkoč pri nabavi deviz je uvoz tujih žit v našo državo tako otežkočen, da ne more vplivati na padec žita v naši državi. Amerikanci, Francozi in Rumuni nam ponujajo žitno robo, uvoz tega žita je otežkočen, cene našemu žitu znatno rastejo, po največ tudi radi še vedno škandalozno slabih železničnih razmer v naši državi. Samo en vagon žita iz Vojvodine pa do Zagreba rabi 4—5 tednov in v Zagrebu mora čakati tak žitni vagon po osem dni, predno pride na one tračnice za iztovorjenje. Pri ravnokar omenjenih železniških razmerah po naših najboljših žitnodolnih krajih pač niti misliti ni na kak znaten padec žitnih cen v bolj zgodnji prihodnji dobi.

Gospodarske zanimivosti od Sv. Petra niže Maribora. — Stara je že prislovica, da na večer pred Martinovim: mošt teče — ter da ga je treba iti na tisti večer «čakati». Ta rek se letos popolnoma uresničuje, ker se pri nas traja trgatve po Martinovem naprej, torej še «teče». Pa kakor se vidi po vinogradnih nekaterih vinogradnikov, bo še tekla mošt, pa ne iz kleti, pač pa od preše, mogoče, da bo trgatve še le ob sv. Elizabeti, to je 19. novembra gotova. Res čudno! Kajti najstarejši ljudje ne pomnijo tako pozne trgatve. Bog je torej res dober, da nam je tako blagoslovil naše vinske griče. Deževno vreme pa ne ovira samo zakasnele trgatve, temveč tudi zimsko setev zavlakuje, posebno, ker pri nas je laporno-ilovent svet. Vinogradnikom začetkom poletja se je splošno govorilo, da bo vinca malo — in sedaj! Ravno tako je Bogu mogoče kruh blagosloviti! Torej ne obupati! Stari ljudje so govorili, pšenica pravi: «Vrzi me v blato — dala bom ti zlato». Stare, prave krščanske vere v Boga je treba, pa delati, kakor so naši pradedje delali in kruha in vinca bo dovolj, ker Bog bo blagoslovil. Brezdelnost in kletve pa rodita propast.

Kramarski in živinski sejm se vrši pri Sv. Andražu v Slov. gor., dne 30. t. m. Na sejm so vabljeni živino-rejci in kupci iz vseh krajev.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je 6 konj, 2 bika, 87 volov, 312 krav in 5 telet, skupaj: 412 komadov. Poprčne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 28—32 K, poldebili voli 20—27 K, plemenski voli 20—27 K, bikli za klanje 20 K, klavne krave debele 18—24 K, plemenske krave 13—18 K, krave za klobasjarje 6—10 K, molzne krave 15—20 K, breje krave 15—20 K, mlada živina 15—28 K. — **Mesne cene v Mariboru.** Volovsko meso I. vrste 56 K, II. vrste 52 K, meso bikov, krav, telec 44 K, telečje meso I. vrste 64 K, II. vrste 60 K, svinjsko meso sveže 80—90 K.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 10. novembra 1922 se je pripeljalo 188 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari komad 400 do 650 K; 7—9 tednov stari komad 1000—1100 K; 3—4 mesece stari komad 1200—1800 K; 5—7 mesecev stari 2000—2800 K; 8—10 mesecev stari 3500—4800 K; 1 leto stari 5000—5800 K; 1 kg mrtve teže 84 K; 1 koza 500 K.

Na sadni razstavi v Celju je razpoložilo svoj naj- lepši pridelek na gled 78 sadjarjev. Sadje je bilo z malimi izjemami prav lepo in ocenjevalna komisija je bila v prijetnem položaju, da je prisodila priznanje malone vsem razstavljalcem. Manj premožni sadjarji prejmejo poleg priznanja še denarno nagrado. Mesto te nagrade tudi lahko dobe sadna drevesca, ako sporoče to željo odboru za sadno razstavo v Celju tekom osem dni. Častno priznanje I. vrste se je prisodilo tem le sadjarjem: Fr. Bizjak, km, sin St. Andraž 300 K. Ivan Dolinšek, drevničar, St. Ilj pri Velenju; Avg. Faleschini, Videm; R. Galle, graščak, Lemberg; A. Godec, velepos., Kresnice, Združeni sadjarji Gomilsko—Grajska vas, 300 K; Anton Brinovšek, kmet in župan, St. Andraž 300 K; F. K. Gradišnik, drevničar, St. Janž pri Velenju, Fr. Gorican, posestnik, Vojnik 300 K; Ernst Hintze, sadna veletrgovina, Ptuj; Mar. Hitzelberger, pos. Mozirje; Jakob Jan, posestnik, Gorje pri Bledu; Al. Jankovič, upravitelj kopalnišča Dobrna, dr. Fr. Kartin, velepos., St. Jur; J. Kac, nadučitelj, Smartno 300 K. M. Levstik, učitelj, Celje 300 K. Fr. Maurer, kmet, St. Andraž 300 K; F. Ofentavšek, km. sin, Vojnik 300 K; Fr. Pečular, velepos., Legen pri Slov. Gradcu; R. Pevec, veletrgovina s sadjem, Mozirje; Fr. Plešec, kmet Rečica 300 K; Fr. Praprotnik, nadučitelj, Mozirje 300 K; Fr. Rudl, posestnik, Kamnica pri Mariboru 300 K; Fr. Suhadolnik, Borovnica; A. Tkalec, Središče 300 K; A. Ulm, graščak, Šmarjeta, Dolenjsko. — Častno priznanje druge vrste so prejeli: Fr. Antloga, kmet, Mala Pireši-

ca 200 K; J. Apotekar, kmet, Smartno 200 K; Matija Benčan, uradnik, Celje; Anton Dobnik, kmet St. Andraž 200 K; Grajska uprava Grmače pri Litiji; Fr. Hasenbühel, velepos., Oplotnica; Fr. Janežič, kmet, Sp. Ložnica 200 K; Fr. Jezernik, velepos., Smartno, Rudolf Kranjc, kmet, St. Andraž 200 K; Tomo Kurboš, nadučitelj, Slivnica 200 K; J. Medved, kmet, Velenje 200 K; Peter Močnik, nadučitelj, Guštanj, 200 K; M. Ograjenšek, kmet St. Andraž 200 K; Andrej Pikel, kmet, Spod. Ložnica 200 K; Simon Potočnik, kmet, Zetale 200 K; Anton Rožman, kmet, Teharje 200 K; Juro Samec, Nova Cerkev 200 K; Fr. Starovašnik, trg Velenje; A. Svaršnik, Majšperg; Barbara Šah, kmetica, Celje 200 K; J. Serbinek, Veliče 200 K; Solski vrt Zalec 200 K; Franc Tajnšek, kmet, St. Andraž 200 K; Fr. Turnšek, velepos., Vel. Pirešica; Jakob Uratnik, kmet, St. Andraž 200 K; Andrej Vašl, Ferdinand Vašl in Franc Vašl vsi kmetje v St. Andražu vsak po 200 K; Leopold Viher, nadučitelj v St. Janžu 200 K; Mih. Vizovišek, kmet, Gotovlje 200 kron; F. Vuga, žel. revident, Celje; Petr Vudler, nadučitelj, Ljubno 200 K; Andrej Zabukovnik, vsi kmetje v St. Andražu vsak po 200 K. Državni kmetijski šoli Maribor, St. Jur in Novomesto so izven tekme razstavile naravnost krasne skupine v zaboje vložene sadja in sadnih izdelkov. Priznanja se razpošljejo, ko bodo diplome izgotovljene. — Odbor za sadno razstavo.

Novštifta. Naša Kmetjska zveza je sklenila v svoji seji dne 29. oktobra 1922 proti naredbi okrajnega glavarstva v Celju, ki prepevuje klešenje smrek s kram-pizarji, najostrejši protest.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 240—244 naših kron, francoski frank stane 15.60—15.80 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 0.3360—0.3560, za 100 dehslovaških kron 782—794, za 100 nemških mark 3.68 in za 100 laških lir 1144—1160 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 2.25 centimov (1 centim je 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše kroge za 5 točk poskočila.

Dopisi.

Sv. Lovrenc na Drav. polju. Zopet sokolska cvetka. Janez Mlakar, po domače Bošlekov Anza, je eden izmed najbolj gorečih Sokolov. Včasih dela tak strah svojim staršem, da bežita pred Anzom, čeravno je oče veliko močnejše postave kot sin in še ne star. Bošlekov Anza je pridobil na nepošten način pri nekem Orlu 2800 K po otroku. In ker je Anza vedel, kje je bil hranjen denar, si ga je še več, ne vem ravno koliko, pridobil. Ljudje pravijo, da je ta denar ukradel. Temu je prišla na sled roka pravice. Orožniki so Anzu dali v roke molek in so mu svetili v tisto hišo, kjer dela zdaj pokoro. Le tako mi Sokoli naprej. Ajmo mi Sokoli! Zdravo! Tako je pri nas, odkar je tu Sokol gnezdil. — To je sokolska odgoja!

Ljutomer. Bog daj večji kup! Denarja najbrž! Ah, kaj šel Blata, ker se ga je vse premalo po okrajnih cestah ljutomerskega okraja, ki menda prvači poleti v cestah polnih prahu, pozimi pa blata. Pretekli teden sem obhodil precej sveta, v spodnjih krajih mariborske oblasti, pa se nisem mogel načuditi gladkim, (v primeri z ljutomerskimi cestami) naravnost vzornim cestam. Kaj šmenca delajo tam s cestami? Naj nam vendar razodenejo to coprnijo ali kaj že je, jim bomo — hvaležni.

Ljutomer. V Ljutomeru je nagloma umrl nadgeometer g. Al. Lušin, star šele 35 let. Zapušča ženo in 2 otroka. Mir mu bodi!

Ljutomer. Licitacija. Kdor hoče napraviti dober kšeft, se naj ja čisto gotovo udeleži javne licitacije, ki se vrši prihodnjo nedeljo ob državni cesti Ivanjci—Sv. Jurij—Ljutomer. Odvišna brozga se proda po najnižjih cenah. Cestarji in cestni nadzorniki imajo prednost. Ne zamuditi ugodne prilike. Gospod urednik, ne želim vam, da bi se morali voziti ali celo hoditi po omenjeni cesti. Gotovo se vam pretresejo možgani in se vgreznete prej ko dospete v Biatograd (Ljutomer). Bog jim grehe odpusti, uštim namreč, ki so krivi teh škandaloznih razmer! Bil sem v Makolah in Šlivnici, pa nisem našel vaških cest tako zamemarjenih kot omenjeno. Ves promet mora seveda v takih razmerah počivati. Kaj bomo z vinom, sadjevcem, s sadjem, ko ni dobiti voznika, ki bi upal v to rejo?!

Zg. Kamenščak pri Ljutomeru. V nedeljo, dne 29. oktobra se je vršila na našem lepem griču, na rojstnem domu prečastitega g. dekana Marka Tomažiča, lepa slovesnost, namreč prenovljenje križa. Blagoslovljenje je izvršil preč. g. dekan J. Ozmeč, č. g. kaplan Lovreč pa je imel pomemben govor. Pri večerji so se mili gostje spomnili tudi dijaške večerje ter so zlicitali bider za 680 K. Prav, da dobe tudi naši ubogi dijaki vedno kaj od preobloženih miz.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Največje bogastvo vsakega društva je knjižnica. Tega se odbor dobro zaveda, zato priredi 19. t. m. pri g. Pergerju po večernih Slomškovo proslavo s tombolo in petjem, katere čisti dobiček se porabi za nabavo novih in popravov starih knjig. — Častilci Slomškega in prijatelji naše mladine, pridite!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Pred kratkem so našli samotarko Lucijo Murkovič mrtvo v svoji hišici, kjer je živela življenje starih puščavnikov. Dne 4. t. m. pa je poklical nenadoma Bog k sebi zvestega sina Sv. Cerkve Antona Vrbnjak v najlepši moški dobi. Naročal je še nekaj svoji ženi, potem pa je padel zadet od mrtvo-uda in izdahnil svojo blago dušo. Škoda ga je. Naj v miru počiva!

Na vprašanja brez priloženih znamk za odgovor se ne odgovarja. Upravništvo.